

зкладах охорони здоров'я – основа для створення медико-економічних стандартів / Р.Й. Василюшин // Український медичний часопис. – 2006. – № 6. – С. 28-34.

4. **Галайда В.** Методи визначення витрат надавачів медичних послуг в Україні / В. Галайда // Аптека. – 2004. – № 45. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.apteka.ua/archives/466/21313.html>.

5. **Гладун З.С.** Державна політика охорони здоров'я в Україні (адміністративно-правові проблеми формування і реалізації) : монографія / З.С. Гладун. – Тернопіль : Вид-во "Економ. думка", 2005. – 460 с.

6. **Дорошенко Г.** Менеджмент в здравоохранении / Г. Дорошенко, Н. Литвинова, Н. Пронина. – М. : ФОРУМ : Изд-во ИНФРА-М, 2006. – 160 с.

7. **Загорський В.С.** Управління фінансовими ресурсами закладів охорони здоров'я : монографія / В.С. Загорський, З.М. Лободіна, Г.С. Лопушняк. – Львів : Вид-во ЛРІДУ НАДУ, 2010. – 276 с.

8. **Карпишин Н.** Зарубіжний досвід фінансового забезпечення охорони здоров'я та можливості його використання в Україні / Наталія Карпишин // Методологічні проблеми фінансової теорії та практики в постстабілізаційний період : наук. конф. проф.-викл. складу, 18 квіт. 2007 р.: тези доп. / відп. ред. С.І. Юрій. – Тернопіль, 2007. – С. 75-78.

9. **Карпінський Б.А.** Збалансованість фінансової системи: методологія, оцінка, порівняння : монографія / Б.А. Карпінський. – Львів : Вид-во "Логос", 2005. – 496 с.

10. **Карпінський Б.А.** Макроекономіка: зростання і сталий розвиток : навч. посібн. / Б.А. Карпінський, С.М. Божко, О.Б. Карпінська. – К. : Вид. дім "Професіонал", 2006. – 282 с.

11. **Карпінський Б.А.** Продуктивність і сталий розвиток економіки : монографія / Б.А. Карпінський, С.М. Божко. – Львів : Вид-во "Логос", 2004. – 274 с.

12. **Карпінський Б.А.** Сталий розвиток економіки: узагальнена модель : монографія / Б.А. Карпінський, С.М. Божко. – Львів : Вид-во "Логос", 2005. – 256 с.

13. **Кризина М.П.** Державна політика України в галузі охорони здоров'я: механізми управління та реалізації : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра наук з держ. упр.: сер. 25.00.02 "Механізми державного управління" / Кризина Наталія Павлівна; Нац. акад. держ. упр. при Президенті України. – К. : Вид-во "Шпора", 2008. – 31 с.

14. **Куценко В.** Менеджмент сфери послуг : монографія / В. Куценко, Г. Трілленберг. – К. : Вид-во "Шпора", 2007. – 459 с.

15. **Лехан В.М.** Нові механізми оплати медичних послуг та умови їх запровадження / В.М. Лехан // Сімейний лікар. – 2005. – Вересень. – 176 с.

16. **Ліннакко Е.** Обчислення собівартості медичних послуг / Е. Ліннакко // Сімейний лікар. – 2005. – Вересень. – С. 3-4.

17. **Москаленко В.Ф.** Основні напрями реформ фінансування систем охорони здоров'я у Європі / В.Ф. Москаленко // Охорона здоров'я України. – 2009. – № 2 (34). – С. 53.

18. **Павлюк К.В.** Фінансування охорони здоров'я як складової людського капіталу / К.В. Павлюк // Формування ринкових відносин в Україні. – 2006. – № 9 (64). – С. 143-148.

19. **Салтман Р.Б.** Реформи здравоохранения в Европе. Анализ современных стратегий / Р.Б. Салтман, Дж. Фигейрас. – М. : ГЭОТАР МЕДИЦИНА, 2000. – 432 с.

20. **Слабкий Г.О.** Про готовність керівників закладів охорони здоров'я до впровадження ринкових відносин в організацію стаціонарної медичної допомоги / Г.О. Слабкий, В.Л. Подольця // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. – 2005. – № 2. – С. 61-63.

21. **Тулай О.** Економічне обґрунтування необхідності реорганізації бюджетних установ охорони здоров'я України в контексті Європейської інтеграції / Оксана Тулай // Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна ідентичність та тенденції глобалізації: IV Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених, 22-23 лют. 2007 р.: зб. тез доп. – Ч. 2. / відп. за вип. Г.Л. Монастирський. – Тернопіль : Вид-во "Економ. думка", 2007. – С. 291-293.

22. **Karpinsky B.A.** Economic growth at sustainable development of economy: the monography / B.A. Karpinsky, S.M. Bozsko. – Lviv : Prostir-M, 2006. – 376 p.

Карпинский Б.А., Худоба М.И. Финансовое обеспечение как составляющая менеджмента семейной медицины в Украине

Выделены характерные признаки негативных демографических сдвигов в Украине, место семейной медицины в повышении долголетия населения. Проанализирована роль финансового обеспечения в становлении менеджмента семейной меди-

цины, сформированы преимущества и недостатки отдельных методов предоставления первичной медицинской помощи из позиции эффективности использования финансовых ресурсов медицинских заведений семейной медицины.

Karpinsky B.A., Khudoba M.I. Financial providing as constituent of management of domestic medicine in Ukraine

The characteristic signs of negative demographic changes are Selected in Ukraine, place of domestic medicine in the increase of longevity of population. The role of the financial providing is analysed in becoming of management of domestic medicine, advantages and lacks of separate methods of grant of primary medicare are formed from position of efficiency of the use of financial resources of medical establishments of domestic medicine.

УДК 330

*Доц. І.Н. Карпунь, канд. екон. наук –
Львівський ДІНТУ ім. В. Чорновола*

ОСНОВНІ ПЕРЕДУМОВИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ ПРОЦЕСОМ

Важливою особливістю функціонування сучасної економіки є зважена інвестиційна політика держави. Корпоративна структура організації української промисловості відкриває широкі можливості для здійснення інвестицій. Створення умов для широкого залучення інвестицій як за рахунок ресурсів, що є в Україні, так і за рахунок залучених ресурсів нерезидентів, має спиратися на розроблення зважених інвестиційних стратегій та відповідати економічним інтересам виробництва, його організаційній структурі, технологічним можливостям та на зацікавленість регіону й держави в реалізації проєктів.

Ключові слова: інвестування, інвестиційна політика держави, інвестиційна стратегія.

Постановка проблеми. Інвестиційна діяльність є одним із найбільш вагомим об'єктом управління, яке виражає систему принципів і методів розроблення та реалізації управлінських рішень інвестиційної діяльності виробника. У цьому аспекті, управління інвестиційною діяльністю покликане формувати найбільш раціональні рішення з питань визначення і обґрунтування можливих об'єктів інвестування, оцінювання їх інвестиційних якостей, формування та реалізації ефективних інвестиційних програм відбору окремих інвестиційних проєктів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Огляд і аналіз літературних джерел показав, що цю проблему досліджували відомі вітчизняні та зарубіжні вчені: Л.І. Абалкін, О.І. Амоша, І.А. Бланк, А.Б. Гончаров, А.С. Гальчинський, О.Д. Данилов, О.Є. Кузьмін, І.І. Лукинов, А.В. Мертенс, Т.В. Майорова, М.Г. Браун, Г.І. Бірман, Е. Денісон, Д. Диксон, П. Друкер, Дж.М. Кейнс, І.В. Ліпсіс, Г. Марковіч, Й. Шумпетер, М. Міллер, Ф. Модільяні, М. Портер, Б. Санто, Р. Тостер, В. Шарп та ін.

Мета дослідження. Дослідити та визначити суть і зміст управління інвестиційним процесом, окреслити принципи та чинники ефективного управління інвестиційною діяльністю виробників.

Виклад основного матеріалу. Сучасні наукові дослідження виділяють такі основні рівні інвестиційного управління виробництвом:

- державне регулювання інвестиційної діяльності;

- регіональне управління інвестиційною діяльністю;
- управління інвестиційною діяльністю виробника.

Інвестиційний менеджмент є основою наукових знань та практичного досвіду щодо розроблення та реалізації управлінських рішень, пов'язаних із здійсненням інвестицій.

Дослідження свідчать, що ефективне управління інвестиційною діяльністю виробника базується на відповідних принципах як на макроекономічному, так і мікроекономічному рівнях, насамперед це:

- інтегрованість загальною системою управління виробництвом;
- комплексний характер формування управлінських рішень;
- високий динамізм управління;
- варіативність підходів до розроблення окремих управлінських рішень;
- орієнтованість на стратегічні цілі розвитку виробництва.

У системі цих принципів найбільш важливо з'ясувати місце інвестиційного менеджменту в загальній системі управління виробництвом (рис.).

Рис. Місце інвестиційного менеджменту в загальній системі управління виробництвом

Основною метою інвестиційного менеджменту є забезпечення найефективнішої реалізації інвестиційної стратегії суб'єктів підприємницької діяльності. Тобто забезпечення максимізації добробуту власників виробництва в поточному і перспективному періодах. Наукові дослідження вчених показують, що в процесі реалізації мети інвестиційний менеджмент спрямований на вирішення таких основних завдань:

- забезпечення високих темпів розвитку промисловості завдяки ефективній інвестиційній політиці та формуванню збалансованої інвестиційної програми виробництва на перспективу;
- забезпечення максимізації прибутковості інвестицій за рахунок вибору найбільш ефективних проектів і фінансових інструментів інвестування;
- забезпечення мінімізації ризику для досягнення бажаного інвестиційного доходу (прибутку) шляхом диверсифікації проектів і фінансових інструментів інвестування;
- забезпечення оптимальної ліквідності та можливостей швидкого реінвестування капіталу в разі зміни зовнішніх і внутрішніх умов здійснення інвестиційної діяльності;
- забезпечення формування достатнього обсягу інвестиційних ресурсів у всіх формах (грошовій, товарній, нематеріальній) із прогнозованими обсягами інвестиційної діяльності виробництва;

- забезпечення фінансової стійкості (платоспроможності) виробника шляхом оптимізації структури інвестиційного капіталу та інвестиційних грошових потоків;
- пошук шляхів прискорення реалізації діючої інвестиційної програми виробництва шляхом скорочення термінів використання кредитних ресурсів, зниження рівня інвестиційних ризиків тощо.
- У цьому контексті в процесі управління інвестиційною діяльністю для ефективної реалізації його головної мети розглянуті завдання мають бути оптимально узгоджені між собою, оскільки вони визначають такі функції управління інвестиційною діяльністю:
- дослідження зовнішнього середовища та прогнозування кон'юнктури інвестиційної діяльності;
- розроблення стратегічних напрямків інвестиційної діяльності організації;
- розроблення стратегії формування ресурсів інвестиційної діяльності;
- пошук та оцінювання найефективніших інвестиційних проектів;
- оцінювання інвестиційних якостей фінансових інструментів і вибір із них найефективніших;
- формування та оцінювання інвестиційного портфеля за критеріями доходності, ризику та ліквідності;
- поточне планування та оперативне управління реалізацією окремих програм та проектів пошук найефективніших заходів мінімізації інвестиційних ризиків;
- здійснення ефективного контролю за реалізацією інвестиційної діяльності.

У практичній діяльності інвестиційний менеджмент має, властиву йому, свою специфіку, реалізується на основі формування інвестиційної стратегії виробника, визначення інвестиційної привабливості об'єкта вкладення та пов'язаний з формуванням відповідних організаційно-економічних механізмів реалізації інвестицій за такими напрямками [3]:

- управління реальними інвестиціями;
- управління фінансовими інвестиціями;
- управління інвестиційним портфелем виробництва;
- управління формуванням інвестиційних ресурсів.

Важливим для управління реальними інвестиціями є формування їх програми, визначення загального обсягу та об'єктів інвестування з урахуванням високої ефективності, ліквідності та мінімального ризику.

Механізм управління фінансовими інвестиціями визначає аналіз фінансових ринків, обсягів фінансових інвестицій у поточному (теперішньому) періоді, визначення об'єктів потенційного інвестування, оцінку інвестиційних фінансових інструментів, формування портфеля фінансових інвестицій та досягнення ефективності управління ними. Під час управління інвестиційним портфелем особливої уваги потребує процес його формування та реструктуризація з урахуванням доходності, ліквідності та ризикованості об'єктів, що формують портфель.

Внаслідок управління формуванням інвестиційних ресурсів одержується загальний обсяг необхідних інвестиційних ресурсів, визначається вибір ефективних схем фінансового забезпечення інвестиційної діяльності, обраховується необхідний обсяг залучення інвестиційних ресурсів з внутрішніх та зовнішніх джерел, обґрунтовується оптимальне співвідношення структури

капіталу та забезпечення мінімізації вартості залучених інвестиційних ресурсів із різних джерел. Як наслідок, основною метою інвестиційного менеджменту є формування напрямків, методів, способів, механізмів та форм інвестиційної діяльності з метою підвищення ефективності подальшого розвитку виробника.

Зважаючи на те, що інвестиційна політика країни розкривається насамперед у прогностичних розробленнях державних керівних органів, в інвестиційній політиці виробництва, очевидно, варто врахувати напрямки соціально-економічного розвитку держави, що орієнтують виробника на проведення ефективних капітальних вкладень у виробництво. В іншому аспекті безпосередньо зростання економіки на довготермінову перспективу необхідно оцінювати з урахуванням множини різних факторів: збільшення кількості виробничих ресурсів, підвищення їх якості й удосконалення способів їх використання. Все це більшою мірою потребує інвестицій, тому їх величина є основним регулятором економічного зростання.

У динамічних моделях зростання національної економіки необхідно враховувати такі наслідки здійснення інвестицій: підвищення сукупного попиту і збільшення сукупної пропозиції через приріст виробничих потужностей. У практичній діяльності система інвестиційного менеджменту реалізує свою головну мету й основні завдання шляхом здійснення відповідних функцій:

- 1) групи загальних функцій, які є складовими будь-якого процесу управління виробництва, його організаційно-правової форми, обсягу, форми власності тощо;
- 2) групи специфічних функцій, склад яких визначається конкретних об'єктом цієї керувальної системи;
- 3) у групі загальних функцій інвестиційного менеджменту, як керувальної системи, основними є:
 - аналіз різних аспектів інвестиційної діяльності виробництва;
 - планування інвестиційної діяльності виробництва за основними її напрямками;
 - розроблення інвестиційної стратегії виробництва;
 - створення організаційних структур, що забезпечують прийняття і реалізацію управлінських рішень за всіма аспектами інвестиційної діяльності виробництва;
 - формування системи інформаційного забезпечення управління інвестиційною діяльністю;
 - розроблення системи стимулювання реалізації управлінських рішень у сфері інвестиційної діяльності;
 - здійснення інвестиційного контролю за реалізацією прийнятих управлінських рішень;
- 4) у групі специфічних функцій інвестиційного менеджменту, як спеціальної сфери управління виробництвом, основними є:
 - управління реальними інвестиціями;
 - управління фінансовими інвестиціями;
 - управління формуванням інвестиційних ресурсів.

Процес управління інвестиційною діяльністю виробництва базується на певному механізмі [2]. Механізм інвестиційного менеджменту на вироб-

ництві – це система основних елементів, що регулюють процес розроблення і реалізації інвестиційних рішень. Структура механізму інвестиційного менеджменту складається з таких основних елементів:

1. Ринковий механізм регулювання інвестиційної діяльності виробництва, який формується через елементи інвестиційного ринку – попит та пропозиція на ринку проявляють рівень цін і кон'юнктуру окремих інвестиційних товарів та котирування фінансових інструментів, визначають ефективність використання окремих інструментів інвестування, виявляють середню норму дохідності інвестицій і середньоринковий рівень інвестиційного ризику;
2. Державне нормативно-правове регулювання інвестиційної діяльності виробництва, що зумовлюється складністю і багатогранністю його інвестиційної діяльності.
3. Внутрішній механізм регулювання окремих аспектів інвестиційної діяльності виробництва, що виражається через встановлення у статуті виробництва відповідних вимог, розроблення інвестиційної стратегії, цільової політики в розрізі основних напрямів інвестування, а також прийняття системи спеціальних внутрішніх нормативів і вимог.
4. Використання системи конкретних методів управління інвестиційною діяльністю виробництва під час дослідження (аналізу, планування і контролю) такої діяльності.

Висновки. Практикою підтверджено: щоб система управління інвестиційною діяльністю функціонувала ефективно, необхідна чітка організація процесу управління інвестиційною діяльністю на виробництві. Під час розроблення інвестиційної політики підприємства важливо керуватися такими принципами:

- досягнення максимального економічного, науково-технічного і соціального ефекту досліджуваних заходів;
- одержання виробником необхідного прибутку на вкладений капітал;
- раціональне використання коштів, які спрямовують на інвестиційну діяльність;
- використання державної підтримки для підвищення ефективності інвестицій;
- одержання пільгових кредитів і позик;
- забезпечення мінімізації інвестиційних ризиків, пов'язаних з реалізацією конкретних проектів.

Надзвичайно важливо проекти, реалізовані в межах здійснюваної виробником інвестиційної політики, погоджувати між собою за обсягами виділених ресурсів і термінами реалізації. При цьому необхідно врахувати критерії досягнення максимальної дохідності та мінімізацію періоду окупності капітальних вкладень і ризику.

Література

1. Бойко Є.І. Інвестування структурних реформуваль промисловості регіону / Є.І. Бойко, В.Б. Зойцховський, М.П. Горин. – Львів : НАН України, Ін-т регіональних досліджень. – 2000-218 с.
2. Вовчак О.Д. Інвестування : навч. посібн. / О.Д. Вовчак. – Львів : Вид-во "Новий Світ-2000", 2007. – 544 с.
3. Дука А.П. Теорія та практика інвестиційної діяльності. Інвестування : навч. посібн. / Дука А.П. – К. : Вид-во "Каравела", 2007. – 424 с.

4. Закон України "Про режим іноземного інвестування" від 19 березня 1996 р., № 94/96-ВР.

5. Закон України "Про державне регулювання цінних паперів в Україні" від 30.10.1996 р.

6. Карпунь І.Н. Управління фінансовою санацією підприємства : навч. посібн. / І.Н. Карпунь. – Львів : Вид-во "Магнолія-2006", 2007. – 418 с.

7. Карпунь І.Н. Антикризові заходи на підприємстві: управління, стратегія, цілі та завдання : монографія / І.Н. Карпунь. – Львів : Вид-во "Магнолія-2006", 2008. – 412 с.

8. Пересада А.А. Інвестування : навч. посібн. / А.А. Пересада. – К. : Вид-во КНЕУ, 2001. – 250 с.

Карпунь І.Н. Основные предпосылки управления инвестиционным процессом

Важной особенностью функционирования современной экономики является взвешенная инвестиционная политика государства. Корпоративная структура организации украинской промышленности открывает широкие возможности для осуществления инвестиций. Создание условий для широкого привлечения инвестиций как за счет ресурсов, которые есть в Украине, так и за счет привлеченных ресурсов нерезидентов, должно опираться на разработку взвешенных инвестиционных стратегий и отвечать экономическим интересам производства, его организационной структуре, технологическим возможностям и на заинтересованность региона и государства в реализации проектов.

Ключевые слова: инвестирование, инвестиционная политика государства, инвестиционная стратегия.

Карпун І.Н. Basic pre-conditions of investment process control

The Important feature of functioning of modern economy is self-weight the investment policy of the state. The corporate structure of organization of Ukrainian industry opens wide possibilities for realization of investments. Conditioning for the wide bringing in of investments, both due to resources which are in Ukraine and due to the attracted resources of non-residents, must lean against development of the self-weighted investment strategies and answer economic interests of production, his organizational structure, technological possibilities on the personal interest of region and state in realization of projects.

Keywords: investing, investment policy of the state, investment strategy.

УДК 339.138:637.524

Здобувач І.Ф. Ланиця¹ – Львівська КА

МАРКЕТИНГОВІ ЗАСОБИ ПРОМОЦІЇ КОВБАСНИХ ВИРОБІВ ІЗ ХАРЧОВИМИ ДОБАВКАМИ І НАПОВНЮВАЧАМИ

Розглянуто тлумачення понять "харчова добавка" та "харчовий замітник" у різних нормативних документах та інших вторинних джерелах. Сформульовано ставлення автора до наведених визначень. Подано авторське визначення згаданих понять. Досліджено обізнаність споживачів із поняттями "харчова добавка" та "харчовий замітник" та ставлення до різних заміників м'яса у ковбасних výroбах. Сформульовано рекомендації щодо формування комплексу засобів промоції ковбасних виробів з харчовими добавками та харчовими заміниками.

Світовий досвід переконує в необхідності використання харчових добавок і наповнювачів у виробництві багатьох продуктів харчування. Це важливий напрям поповнення людського організму, елементами необхідними для забезпечення життєдіяльності. Такий напрям до вирішення проблеми

особливо актуальний для населення України, що пов'язано з погіршенням здоров'я, спричиненим багатьма чинниками, передусім аварією на ЧАЕС, а також недостатнім споживанням поживних речовин, несприятливими умовами проживання, стресами і т. ін. Вчені довели, що соціально-економічні умови та спосіб життя істотно впливають на здоров'я та працездатність людини.

Харчові добавки і наповнювачі є тими продуктами, про які споживачі або зовсім не обізнані, або обізнані недостатньо. Останнім часом у засобах масової інформації, зокрема на телебаченні, радіо, розгорнуто велику кампанію проти використання харчових добавок і наповнювачів. У деяких випадках відверто залякують споживачів проти таких продуктів через поширення висловлювань на кшталт: "продукти, які призводять до утворення пухлин", "продукти, що вбивають" і т. ін. Не маючи повної і достовірної інформації з цієї проблеми споживачі відмовляються від купівлі таких продуктів, і здебільшого безпідставно. Це відбувається насамперед тому, що споживачі не розрізняють понять "харчова добавка" та "нетрадиційна сировина", або "наповнювач".

Відповідно до Закону України "Про якість та безпеку харчових продуктів та продовольчої сировини", харчова добавка – це будь-яка речовина, яку зазвичай не вважають харчовим продуктом або його складником, але додають до харчового продукту з технологічною метою у процесі виробництва, та яка внаслідок стає невід'ємною частиною продукту (термін не охоплює забруднювальні речовини, пестициди або речовини, додані до харчових продуктів для поліпшення їх поживних властивостей) [2].

На відміну від поняття харчова добавка, є поняття нетрадиційної сировини (комбінованої добавки, наповнювача, замітника) – як сировини, що використовується для заміни частини традиційного складника харчового продукту з метою економії основної сировини, виготовлення продуктів харчування для різних професійно-вікових груп людей, які характеризуються високою харчовою, біологічною цінністю, добрими органолептичними показниками і відносно невеликою вартістю. Причому така сировина має натуральну природу, і є нешкідливою для організму людини.

Потрібно враховувати, що між поняттями харчова добавка і нетрадиційна сировина, сформульованими у Законах і їх застосуванням у виробничих і торговельних сферах, є розбіжності. З одного боку, їх не можна кваліфікувати як складники, що порушують закон, а з іншого, вони все-таки створюють проблеми для ринку, споживача.

Виробники продуктів харчування за вимогами державних стандартів все ж повинні застосовувати у своєму виробництві харчові добавки з метою:

- збереження споживчих властивостей продуктів;
- надання виробам привабливого товарного вигляду;
- покращення умов зберігання продуктів (збільшення терміну зберігання, зміни температурного режиму зберігання і т. ін.);
- скорочення тривалості технологічного процесу та полегшення оброблення сировини;
- зменшення витрат на виробництво.

¹ Наук. керівник: проф. С.В. Скибінський, канд. екон. наук – Львівська КА